

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษภายหลังการ
ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
POLITICAL PARTICIPATION OF THE PEOPLE IN ELECTING
MEMBERS OF THE HOUSE OF REPRESENTATIVES IN SISAKET
PROVINCE AFTER PROMULGATING THE CONSTITUTION OF THE
KINGDOM OF THAILAND B.E.2560

¹พงษ์ศักดิ์ อริยะสุนทรกุล, ²อภิชาติ ใจหาญ และ ³พระวิชาญ จุมครอง
¹Pongsak Ariyasuntornkool, ²Apichat Chaiham and ³Phra Wichan Joomkrong

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, ประเทศไทย

Western University, Thailand.

Pongsak_Ari@hotmail.com

Received December 25, 2021; Revised February 12, 2022; Accepted March 10, 2022

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประชาชนผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 398 คน (Yamane, 1973:125) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้การสอบถามด้วยแบบสอบถามออนไลน์ (Online Platform Questionnaires) สอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก

¹ นักศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

² รองศาสตราจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

³ อาจารย์, สาขารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

การศึกษาซึ่งทำการพัฒนาต่อยอดจากเครื่องมือที่ออกแบบไว้โดย พรพนต ปกครอง (2549) ทำการศึกษาในปี พ.ศ. 2563 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบาย ลักษณะข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาโดยการหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 41-50 ปี ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา โดยประกอบอาชีพเกษตรกร และมีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท โดยมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 6,535.20 บาท โดย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และการเต็มใจที่ไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมือง; ศรีสะเกษ;

Abstract

The objective of this study was to study the level of political participation of the people in electing members of the House of Representatives of the people in Sisaket Province after promulgating the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560. The samples used in this research were 398 people who had the rights to vote in electing members of the House of Representatives in Sisaket Province (Yamane, 1973: 125) by using a simple random sampling method. Online Platform Questionnaires were used for inquiring about the political participation of the people in electing the House of Representatives. It was additionally developed by Pornpanot Pokkrong (2006). This study was implemented in 2020 by using a statistical package. The data were analyzed and characterized with descriptive statistics using percentage, average ($\bar{x}$) and standard deviation. The results of the study were as follows. Most of the sample group were females aged between 41-50 years with education background in primary education. They are farmers with monthly income less than 10,000 baht or 6,535.20 baht in average. It was found that the level of people's participation in electing members of the House of Representatives was at a moderate level. They have been willing to use their rights to vote in every local and national election.

Keywords : Political Participation; Sisaket Province

บทนำ

ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยได้ยึดถืออุดมการณ์ประชาธิปไตยมาเป็นหลักในการปกครองประเทศ โดยมีหัวใจของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่สำคัญประการหนึ่งคือ “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน” ซึ่งถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในกระบวนการทางการเมืองและมีความจำเป็นสำหรับการเมืองทุกระบบ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของกิจกรรมการเลือกตั้งซึ่งถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง อันเป็นการแสดงออกซึ่งสิทธิขั้นมูลฐานของประชาชนในการแสดงเจตจำนงของผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยรากฐานของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ภายหลังการกระทำรัฐประหารโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้ยึดอำนาจจากรัฐบาลที่มี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557 ทำให้มีการประกาศให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ.2557 และทำให้มีสถานการณ์ปัญหาทั้งชาติและสภาร่างรัฐธรรมนูญเกิดขึ้นมาทำหน้าที่ร่างกฎหมายและร่างรัฐธรรมนูญโดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีโอกาสในการร่างรัฐธรรมนูญ ประชาพิจารณ์และทำการออกเสียงลงประชามติ โดยร่างรัฐธรรมนูญได้ผ่านการลงประชามติเห็นชอบและได้ประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 6 เมษายน พ.ศ.2560 เป็นต้นมาถึงปัจจุบันนับเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกของประเทศไทยนับแต่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีการลงประชามติเห็นชอบรัฐธรรมนูญ โดยสาระสำคัญส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งและเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีสิทธิและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นผ่านกระบวนการและกลไกทางการเมือง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 78 กำหนดให้รัฐส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ และการจัดบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น
3. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมืองและการอื่นใดที่อาจมีผลกระทบต่อ

ประชาชนและชุมชน

และมาตรา 133(3) มาตรา 236 และมาตรา 256(1) แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ให้อำนาจแก่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 10,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด 3 สิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยหรือหมวด 5 หน้าที่รัฐ ทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

2. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 20,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาพร้อมด้วยหลักฐานพอสมควรเพื่อกล่าวหาว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

3. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 50,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการเลือกตั้ง การเลือกตั้งจึงเป็นสิทธิและหน้าที่ของประชาชนชาวไทยทุกคน ที่มีอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ เพื่อไปทำหน้าที่คัดเลือกตัวแทนของตนเข้าไปออกกฎหมายและเข้าไปบริหารประเทศ ดังนั้น ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง และทำให้การเลือกตั้งสุจริตและเที่ยงธรรม ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งได้

จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวต่อเหตุการณ์ทางการเมือง เคยมีประวัติการต่อสู้ทางการเมืองมาอย่างยาวนาน อาทิ กรณีการเกิดกบฏผีบุญ เคยเป็นพื้นที่เคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยและมีการจัดตั้งกลุ่มและองค์กรต่างๆ ในจังหวัดมากมาย เช่นคณะกรรมการประสานงานเพื่อพัฒนาจังหวัดศรีสะเกษ (คปศ.) สมัชชาเกษตรกรรายย่อยภาคอีสาน (สกกยอ.) สมัชชาคนจนกลุ่มสายธารประชาชน สมัชชาเอ็นแท่งประเทศไทย กลุ่มเรียกร้องค่าชดเชยจากผลกระทบการสร้างฝายราษีไศล ค่าชดเชย ที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ การเคลื่อนไหวช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการสร้างฝายห้วยนา เป็นต้น นอกจากนี้ในด้านการเคลื่อนไหวทางการเมืองต่างๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมักจะมีกลุ่มประชาชนจังหวัดศรีสะเกษเข้าร่วมและมีบทบาทสำคัญด้วยเสมอ สะท้อนให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าชาวจังหวัดศรีสะเกษจะเป็นผู้ที่รักความสงบ มีลักษณะของความเป็นสังคมชนบทมากกว่าสังคมเมือง แต่ก็ยังมีความเข้มแข็ง และพร้อมที่จะลุกขึ้นสู้ได้ตลอดเวลา หากได้รับผลกระทบหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมจากระบบการเมืองหรือผู้ที่มีอำนาจ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ.2562 เป็นผลจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 296 ซึ่งได้กำหนดให้

ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา 296 มีผลใช้บังคับ โดยผลจากการเลือกตั้งในครั้งนี้ พบว่า จังหวัดศรีสะเกษเป็นจังหวัดที่มีจำนวนบัตรดีจากการออกเสียงเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 70.91 (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2560) ซึ่งสะท้อนถึงความรู้ความเข้าใจในกระบวนการออกเสียงเลือกตั้งและกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างหนึ่ง

จากการเป็นจังหวัดที่มีความอ่อนไหวต่อเหตุการณ์ทางการเมือง เคยมีประวัติการต่อสู้ทางการเมืองมาอย่างยาวนาน รวมทั้งการมีลักษณะเฉพาะทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดจากการหลอมรวมของชาติพันธุ์ต่างๆ ได้แก่ ลาว เขมร ส่วย (กูย) เยอ ฯลฯ มีอัตลักษณ์ที่เชื่อมโยงกับกลุ่มชาติพันธุ์แต่ยังขาดการศึกษาสำรวจอย่างจริงจัง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตพื้นที่ จังหวัดศรีสะเกษ ภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จะเป็นการศึกษาถึงกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในทุกกระบวนการเพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการเสริมสร้างพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งให้กับบุคคลทั่วไปและเพื่อนำข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานประชาธิปไตยของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการสอบถามความคิดเห็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 398 คน (Yamane, 1973: 125) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Online Platform Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาซึ่งทำการพัฒนาต่อยอดจากเครื่องมือที่ออกแบบไว้โดยพรพนต ปกครอง (2549) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละโดยแยกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ลักษณะเป็นแบบ Rating Scale โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่ง เป็น 5 ระดับ

นำแบบสอบถามสำหรับการวิจัยครั้งนี้ไปทดสอบหาความเชื่อมั่น(Reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับประชากรที่อำเภอสุรธรรมภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกันกับประชากรที่จะทำการศึกษาวิจัย จำนวน 30 ชุดหลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ (Item Analysis) ซึ่งได้ใช้วิธีการหาความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) ใช้วิธีการของ Cronbach (ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา) สำหรับกรณีที่มี 2 คำตอบขึ้นไป (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546: 261) โดยผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .982 และน้อยที่สุด ตามเกณฑ์การประเมินความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากการแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งภาพรวมและรายข้อ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 สรุปผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในครั้งนี้ พบว่า ในภาพประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.9$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการเต็มใจที่ไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น เป็น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีระดับสูงสุด ซึ่งมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.2$ และ 4.2 ตามลำดับ) นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับรองลงมา ได้แก่ การตรวจสอบรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนวันเลือกตั้ง การติดตามสอบถามถึงหน่วยเลือกตั้งก่อนลงคะแนนเสียง การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแก่คนรู้จักการบอกกล่าวผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ผ่านมามาแก่บุคคลที่รู้จัก และการพูดคุยถกเถียงปัญหาการเลือกตั้งของพื้นที่กับคนรู้จัก ($\bar{x}=3.7$ 3.7 3.7 3.7 และ 3.7 ตามลำดับ)

สำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ได้แก่ การติดตามการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเข้าร่วมตรวจสอบการนับคะแนนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การร่วมฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรการติดตามผลการนับคะแนนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การให้คำแนะนำกับคนรู้จักถึงขั้นตอนในการใช้สิทธิเลือกตั้ง การชักชวนคนที่ท่านรู้จักไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การติดตามการแถลงนโยบายต่อสภาของรัฐบาลก่อนเข้ารับหน้าที่ การเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง การช่วยเหลือหาเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การชักชวนคนอื่นไม่ให้ซื้อสิทธิ-ขายเสียง การพูดคุยกับคนที่รู้จักถึงผลเสียของการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการสนับสนุนให้คนที่รู้จักสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ($\bar{x}=3.6$, 3.6, 3.5, 3.4, 3.2, 3.1, 3.1, 3.1, 2.9, 2.7, 2.7, 2.6 และ 2.4 ตามลำดับ)

สำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมวางแผนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การทำงานให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การร่วมบริจาคเงินสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการเข้าร่วมสมัครเข้ารับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ($\bar{x}=1.4$ 1.0 0.7 และ 0.4 ตามลำดับ) ตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

n = 400

การมีส่วนร่วมทางการเมืองรายด้าน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	4.2	0.4	มาก
การเต็มใจที่ไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น	4.2	0.4	มาก
การตรวจสอบรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนวันเลือกตั้ง	3.7	0.7	มาก
การติดตามสอบถามถึงหน่วยเลือกตั้งก่อนลงคะแนนเสียง	3.7	0.7	มาก
การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแก่คนรู้จัก	3.7	0.8	มาก
การบอกกล่าวผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ผ่านมากับบุคคลที่รู้จัก	3.7	0.8	มาก
การพูดคุยถกเถียงปัญหาการเลือกตั้งของพื้นที่กับคนรู้จัก	3.7	0.8	มาก
การติดตามการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	3.6	0.8	ปานกลาง
การติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	3.6	0.8	ปานกลาง
การเข้าร่วมตรวจสอบการนับคะแนนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	3.5	0.8	ปานกลาง
การร่วมฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	3.4	0.5	ปานกลาง
การติดตามผลการนับคะแนนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	3.2	1.2	ปานกลาง
การให้คำแนะนำกับคนรู้จักถึงขั้นตอนในการใช้สิทธิเลือกตั้ง	3.1	1.2	ปานกลาง
การชักชวนคนที่ท่านรู้จักไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	3.1	1.2	ปานกลาง
การติดตามการแถลงนโยบายต่อสภาของรัฐบาล ก่อนเข้ารับหน้าที่	3.1	1.2	ปานกลาง
การเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	2.9	1.0	ปานกลาง
การช่วยหาเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	2.7	1.3	ปานกลาง
การชักชวนคนอื่นไม่ให้ซื้อสิทธิ – ขายเสียง	2.7	0.9	ปานกลาง
การพูดคุยกับคนที่รู้จักถึงผลเสียของการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	2.6	1.7	ปานกลาง
การสนับสนุนให้คนที่รู้จักสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	2.4	1.6	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมวางแผนในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	1.4	2.1	น้อย
การทำงานให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	1.0	1.6	น้อย
การร่วมบริจาคเงินสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	0.7	1.5	น้อย
การเข้าร่วมสมัครเข้ารับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	0.4	1.2	น้อย
ภาพรวม	2.9	0.9	ปานกลาง

อภิปรายผล

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมากในด้านการเลือกตั้ง ได้แก่ การใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, การเต็มใจที่ไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น, การตรวจสอบรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนวันเลือกตั้ง, การติดตามสอบถามถึงหน่วยเลือกตั้งก่อนลงคะแนนเสียง, การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแก่คนรู้จัก, การบอกกล่าวผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ผ่านมาแก่บุคคลที่รู้จัก, การพูดคุยถกเถียงปัญหาการเลือกตั้งของพื้นที่กับคนรู้จัก ทั้งนี้ อาจด้วยการเลือกตั้งได้ถูกกำหนดให้เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญโดยหากประชาชนไม่ไปใช้สิทธิจะมีบทลงโทษในการตัดสิทธิ์ทางการเมืองและสิทธิประโยชน์อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรปณต ปกครอง (2549) ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลอันประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพที่ต่างกันไม่ทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีแตกต่างกัน และยังพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี นั้นเป็นเพราะประชาชนต้องมีหน้าที่ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทุกคน ในขณะที่การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านอื่น ๆ ไม่ได้ถูกกำหนดให้เป็นหน้าที่ที่ทุกคนต้องปฏิบัติจึงทำให้ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านต่างๆ อยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ได้แก่ การติดตามการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, การติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, การเข้าร่วมตรวจสอบการนับคะแนนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, การร่วมฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, การติดตามผลการนับคะแนนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, การให้คำแนะนำกับคนรู้จักถึงขั้นตอนในการใช้สิทธิเลือกตั้ง, การชักชวนคนที่ท่านรู้จักไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, การติดตามการแถลงนโยบายต่อสภาของรัฐบาล ก่อนเข้ารับหน้าที่, การเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง, การช่วยหาเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, การชักชวนคนอื่นไม่ให้ซื้อสิทธิ-ขายเสียง, การพูดคุยกับคนที่รู้จักถึงผลเสียของการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, การสนับสนุนให้คนที่รู้จักสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็น

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, การมีส่วนร่วมวางแผนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, การทำงานให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, การร่วมบริจาคเงินสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการเข้าร่วมสมัครเข้ารับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นอาจขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยหลายประการโดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งแวดล้อมทางการเมืองที่จะเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ สถาบันทางการเมืองที่มีความชอบธรรม การพัฒนาเศรษฐกิจ สภาพการเลือกตั้ง อิทธิพลของวัฒนธรรม อิทธิพลของกลุ่ม อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีบทบาทในการถ่ายทอดข่าวสารความเคลื่อนไหวและค่านิยมต่างๆทางการเมือง ช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงนำไปสู่การปรับวิถีค่านิยมเพื่อการพัฒนาประเทศให้ทันสมัย ถือเป็นสิ่งสำคัญในการให้ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ค่านิยม ข้อเท็จจริงทัศนคติ แบบแผนในการดำเนินชีวิตแก่ประชาชน ดังนั้น สิ่งแวดล้อมทางการเมืองจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของประชาชน ในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง และเป็นตัวกำหนดแบบแผนและพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนในสังคม(ศุภชัย, 2544: 26-27) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Milbrath, L.W. and M.L. Goel. (1977) ได้ทำการวิจัย และสรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า คนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูงมักจะเป็นผู้สนใจและอยากเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าคนที่มีสถานภาพต่ำ คนที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการเมืองมากมีความเข้าใจในทางการเมืองสูงย่อมมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก และเพศชายก็มีแนวโน้มที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเฉพาะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเลือกตั้งเท่านั้น เพราะถือว่ากิจกรรมการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งสิทธิขั้นมูลฐานของประชาชนในการแสดงเจตจำนงของผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอันเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรดำเนินนโยบาย มาตรการหรือการรณรงค์ต่างๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนให้มากขึ้นเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างทั่วถึงแก่ประชาชนให้ตระหนักถึงความสำคัญและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในอนาคตเพื่อพัฒนารูปแบบของการศึกษา เครื่องมือในการศึกษาและวิธีการต่างๆ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ควรขยายผลการศึกษา

ในขอบเขตการศึกษาที่กว้างขวางขึ้น หรือศึกษาเพิ่มเติมกับเขตพื้นที่อื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงไร เพื่อให้สามารถดำเนินนโยบายการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างเหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- พรพนต ปกครอง. (2549). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้ง*
นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560.
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2560). *เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี 2550*. อัด
สำเนา.
สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2546). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 12.
กรุงเทพฯ: สามลดา. 261.
ศุภชัย ทาคำ. (2544). *ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งของนิสิต*
นักศึกษาไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
Milbrath, L.W. and M.L. Goel. (1977). *Political Participation: Why and How*
People Get Involved in Politics. Chicago: Rand McNally College
Publishing Co.
Yamane, T. 1973. *Elementary Sampling Theory*. New Jersey: Prentice Hall.

